

Súd: Okresný súd Zvolen
Spisová značka: 8P/163/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6723202624
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 08. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Banský
ECLI: ECLI:SK:OSZV:2023:6723202624.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Zvolen v konaní pred sudcom JUDr. Petrom Banským vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: F. E., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom XXX XX S. Č.. XXX, t. č. v Reedukačnom centra Vráble, Nám. Kpt. Nálepku č. 613, 952 01 Vráble, občan SR, maloleté dieťa zastúpené kolíznym opatrovníkom: E. S., dieťa rodičov, matky: P. E.Á., nar. XX. XX. XXXX, trvale bytom XXX XX S. Č.. XXX, občan SR a otca: T. O., nar. XX. XX. XXXX trvale bytom XXX XX S. Č.. XXX, občan SR, za účasti Okresnej prokuratúry Zvolen, o návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Zvolen na nariadenie ústavnej starostlivosti, takto

rozhodol:

I. Súd n a r i a ě u j e nad maloletým F. E., nar. XX. XX. XXXX ústavnú starostlivosť, ktorá sa bude vykonávať v Reedukačnom centre Vráble, Nám. Kpt. Nálepku č. 613, 952 01 Vráble.

II. Matka maloletého dieťaťa P. E., nar. XX. XX. XXXX je p o v i n n á platiť na maloletého F. E., nar. XX. XX. XXXX výživné vo výške 30% zo sumy životného minima vždy do 20.-teho dňa v mesiaci vopred počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku na účet Reedukačného centra, so sídlom Nám. Kpt. Nálepku č. 613, 952 01 Vráble.

III. Otec maloletého dieťaťa Dušan Kováč, nar. XX. XX. XXXX je p o v i n n ý platiť na maloletého F. E., nar. XX. XX. XXXX výživné vo výške 30% zo sumy životného minima vždy do 20.-teho dňa v mesiaci vopred počnúc dňom právoplatnosti tohto rozsudku na účet Reedukačného centra, so sídlom Nám. Kpt. Nálepku č. 613, 952 01 Vráble.

IV. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

o d ō v o d n e n i e :

1. Navrhovateľ sa svojím návrhom došlým Okresnému súdu vo Zvolene dňa 22. 06. 2023 domáhal, aby súd nariadil nad maloletým ústavnú výchovu.

Svoj návrh odôvodnil tým, že na základe neodkladného opatrenia Okresného súdu Zvolen č. k. 8P/32/2023-15 zo dňa 08. 02. 2023 je maloletý v starostlivosti RC Vráble najdlhšie po dobu 6 mesiacov od konca posledného umiestnenia, t. j. do 09. 08. 2023. Matka maloletých detí porodila celkove 11 detí. Spolu so svojím druhom matka býva v unimobunke v obci S. v rómskej osade, táto je zariadená základným nábytkom.

Maloletý navštevuje v Reedukačnom centre Vráble 6. ročník Špeciálnej školy podľa variantu A. Jeho pracovné tempo je pomalé, vo vyučovaní je aktívny, do činností sa zapája, pri práci je potrebný individuálny prístup, slovná zásoba je chudobnejšia, číta s chybami a textu nerozumie. Je dominantný a ovláda svoje okolie. Počas prestávok rád komunikuje so spolužiakmi, niekedy ich provokuje, autoritu učiteľa rešpektuje, je manuálne zručný, má vybudovaný pozitívny vzťah k práci.

Väčšinou má pravidlá a povinnosti osvojené a dbá o ich dodržiavanie. Je jadrom skupiny, rád rozkazuje, provokuje, robí si posmešky z ostatných. Vyžaduje si citlivý, pokojný a individuálny prístup. U maloletého

je zreteľná snaha dosahovať čo najlepšie bodovanie s jasným cieľom a to návratu domov. Je pozitívne ladený, aktívne spolupracuje.

Jeho všeobecný intelektový vývoj sa nachádza v pásme ľahkej duševnej zaostalosti. Myslenie je v štádiu konkrétnych operácií. Jeho pozornosť a tempo je na dobrej úrovni, vie sa sústrediť na prácu. Psychomotorika je živá. Režimový systém zariadenia plní u maloletého svoj účel, keď má pevne stanovené pravidlá a tieto mu dopomáhajú usmerniť jeho psychický vývin, držia ho v hraniciach normy. Na základe týchto skutočností, keďže takýto pobyt sa javí ako vhodný, žiadal, aby súd rozhodol tak ako je vyššie uvedené.

2. Súd na základe vykonaného dokazovania zistil nasledovný skutkový stav:

3. Súd na základe uznesenia Okresného súdu Zvolen č. k. 8P/32/2023-15 zo dňa 08. 02.

2023 zistil, že týmto uznesením bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým bol maloletý odovzdaný do starostlivosti reedukačného centra najdlhšie na dobu 6 mesiacov. Zároveň boli rodičia zaviazaní platiť výživné vo výške 30% zo životného minima.

Z odôvodnenia predmetného uznesenia v bode 20. vyplýva, že v tejto veci podľa názoru súdu navrhovateľ osvedčil potrebu neodkladnej úpravy pomerov u maloletého. Súd z návrhu a príloh zistil, že maloletý mal výchovné problémy, na základe čoho bol rozhodnutím Okresného súdu Zvolen sp. zn. 8P/66/2022 umiestnený do reedukačného domova. Zo správy a vyhodnotenia reedukačného centra vyplýva, že povaha maloletého je emotívna, nestála, prežívanie sa mení v závislosti od aktuálneho diania. Zo záverov správy vyplýva, že je v centre stabilné prostredie, kde maloletý pod dozorom dosahuje dobré hodnotenie.

4. Súd zo správy Reedukačného centra Vráble vo veci hodnotenia maloletého triednym učiteľom zistil, že maloletý F. potrebuje pozitívnu motiváciu a citlivý prístup zo strany učiteľa. Manuálne je zručný, má pozitívny vzťah k práci, jemná hrubá motorika je na dobrej úrovni.

Z hodnotenia vychovávateľa súd zistil, že maloletý má dominantnú povahu, rád provokuje a rozkazuje. Často si robí posmešky aj z druhých. Občan odvráva, kritiku neznesie, je urážlivý, obľubuje šport. S dodržiavaním hygieny a poriadku na internáte nemá problémy. Vyžaduje si citlivý, pokojný, individuálny prístup, pričom podstatné je vedieť ho oceniť a vyzdvihnúť.

V rámci celkového záveru predmetnej správy je uvedené, že správanie je v podmienkach reedukačného centra pomerne stabilné. Maloletý dosahuje dobré hodnotenie, jeho snaha je stretnúť sa s rodinou. Režimový systém zariadenia plní u F. svoj účel. Má pevne stanovené pravidlá, pomáhajú mu usmerniť jeho vývoj a držia ho v hraniciach normy. Je v záujme ďalšieho optimálneho vývoja dieťaťa s dôrazom na zabezpečenie kontaktu so súrodencami ho neskôr opakovane zaradiť do CDR Banská Bystrica, ktoré bude počas reedukácie jeho kmeňovým centrom.

5. Súd zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny zistil, že matka maloletého a otec maloletého sú poberateľmi dávky v hmotnej núdzi. Uvedená dávka je v súčasnosti vo výške 55,- EUR.

6. Súd zo správy Sociálnej poisťovne zistil, že matka maloletého a otec maloletého nepoberajú žiadnu dávku vyplácanú Sociálnou poisťovňou.

7. Súd zo správy E. S. zistil, že rodičia maloletého žijú v unimobunke, pričom štyri maloleté deti im boli odobraté, dve sú umiestnené v detskom domove a ďalšie dve v reedukačnom zariadení. Ostatné deti boli umiestnené v detskom domove, prípadne sú adoptované, celkove týchto ostatných detí je sedem. Matka je nezamestnaná, poberá dávky v hmotnej núdzi. Otec v poslednej dobe chodí nepravidelne pracovať. Po získaní finančnej hotovosti otec maloletých detí vo väčšom množstve požíval alkoholické nápoje, po požití boli obidvaja rodičia hluční a výbušní. V domácnosti sa vyskytovali hádky a bitky. Deti chodievali do školy nevyspaté, prípadne nechodili vôbec, s rodičmi bol vykonávaný viackrát pohovor. Rodina nevlastní žiaden nehnuteľný či hnuteľný majetok vyššej hodnoty.

8. Súd zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny zistil, že úrad vedie rodinu už dlhodobo. Matka celkove porodila 11 detí. Matka so svojim druhom bývajú v unimobunke v obci S. v rómskej osade. Táto je zariadená základným nábytkom. Vodu čerpajú zo spoločného zdroja vo dvore.

9. Súd z mailovej správy zaslanej z Reedukačného centra Vráble zistil, že súhlasia

s nariadením ústavnej starostlivosti s tým, že po ukončení odporúčajú, aby dieťa bolo zaradené do CDR v Banskej Bystrici, kde má svojich súrodencov.

10. Podľa § 44 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. (ďalej len „zákon o rodine“) náhradnou starostlivosťou je viacero osobitne usporiadaných, na seba nadväzujúcich a vzájomne sa podmieňujúcich dočasných opatrení, ktoré nahrádzajú osobnú starostlivosť rodičov o maloleté dieťa v prípadoch, ak ju rodičia nezabezpečujú alebo nemôžu zabezpečiť.

11. Podľa § 44 ods. 3 písm. c) zákona o rodine náhradnou starostlivosťou je ústavná starostlivosť.

12. Podľa § 54 ods. 1 zákona o rodine náhradná osobná starostlivosť a pestúnska starostlivosť majú prednosť pred ústavnou starostlivosťou. Pred nariadením ústavnej starostlivosti je súd povinný vždy skúmať, či maloleté dieťa nemožno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti, a ak to nie je možné, do pestúnskej starostlivosti.

13. Podľa § 54 ods. 2 zákona o rodine súd môže nariadiť ústavnú starostlivosť len vtedy, ak je výchova dieťaťa vážne ohrozená alebo vážne narušená, nie je možné dieťa zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti alebo pestúnskej starostlivosti a

- a) dieťa je osvojiteľné a nie je možné ho zveriť do starostlivosti budúcich osvojiteľov alebo do starostlivosti fyzickej osoby podľa osobitného predpisu,
- b) rodičia dieťaťa nežijú alebo im v starostlivosti o dieťa bráni závažná prekážka,
- c) uložené výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 nevedlo k náprave alebo
- d) rodičia dieťaťa sú pozbavení výkonu rodičovských práv.

14. Podľa § 54 ods. 3 zákona o rodine za vážne ohrozenie alebo vážne narušenie výchovy maloletého dieťaťa sa nepovažujú nedostatočné bytové pomery alebo majetkové pomery rodičov maloletého dieťaťa.

15. Podľa § 54 ods. 4 zákona o rodine ak súd nerozhodol podľa § 39 ods. 2 a 3 alebo podľa § 56, sú rodičia maloletého dieťaťa naďalej jeho zákonnými zástupcami a spravujú jeho majetok.

16. Podľa § 54 ods. 5 zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, musí presne označiť zariadenie, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Pri rozhodovaní o ústavnej starostlivosti a označení zariadenia súd vždy prihliadne na citové väzby maloletého dieťaťa k rodičom, súrodencom a iným blízkym osobám a zohľadní možnosti zariadenia na utvorenie podmienok na zachovanie rodinných a citových vzťahov dieťaťa, jeho rodičov a súrodencov.

17. Podľa § 81 ods. 1 zákona o rodine ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletému dieťaťu výživné.

18. Podľa § 81 ods. 2 zákona o rodine súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa, vrátane uplatňovania týchto nárokov v exekučnom konaní vo svojom mene a na účet maloletého dieťaťa.

19. Podľa § 62 ods. 1 zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

20. Podľa § 62 ods. 2 zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

21. Podľa § 62 ods. 3 zákona o rodine každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti,

možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

22. Podľa § 62 ods. 4 zákona o rodine pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

23. Podľa § 62 ods. 5 zákona o rodine výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

24. Podľa § 75 ods. 1 zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

25. Podľa § 76 ods. 1 zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

26. Podľa § 52 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (C. m. p.) žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

27. Súd na základe vykonaného dokazovania zistil, že návrh je v celom rozsahu dôvodný. Súd mal preukázané, že výchova maloletého je po nariadení neodkladného opatrenia naďalej vážne ohrozená. Ani jeden z rodičov nie je schopný zabezpečiť maloletému riadnu starostlivosť, pričom rodičia nepreukázali zodpovedný prístup k plneniu uložených úloh, ktoré by zlepšili ich rodinné a sociálne pomery, nemajú zabezpečené riadne vlastné bývanie a ani riadne nepracujú. Počas pobytu maloletého v reedukačnom centre na základe neodkladného opatrenia v rámci výchovného opatrenia bolo preukázané zo správy centra, že pobyt maloletému v tomto centre prospieva. Keďže súdu nebolo preukázané, že maloleté dieťa možno zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti resp. do pestúnskej starostlivosti, t. č. jediným riešením riadnej výchovy maloletého je nariadenie ústavnej starostlivosti. Za týchto okolností je potrebné, aby súd zaručil riadnu výchovu a starostlivosť nad maloletým nariadením ústavnej starostlivosti.

Súd však podotýka, že pre ústavnú starostlivosť je charakteristická jej dočasnosť a teda môže ísť o prechodné riešenie, ktoré je možné zrušiť ak nastanú vhodné okolnosti pre výchovu maloletého tak zo strany rodičov, resp., ak by ho bolo možné zveriť do náhradnej osobnej starostlivosti inej osoby alebo do pestúnskej starostlivosti.

28. Zároveň súd v zmysle § 62 zákona o rodine vychádzajúc z príjmových a majetkových pomerov rodičov určil aj vyživovaciu povinnosť rodičov vo výške 30% zo životného minima.

29. O trovách konania súd rozhodol tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal právo na náhradu trov konania v zmysle § 52 Civilného mimosporového poriadku.

§ 44 ods. 1 zák. č. 36/2005 Z. z.

§ 44 ods. 3 písm. c) zák. č. 36/2005 Z. z.

§ 54 ods. 1, 2, 3, 4, 5 zák. č. 36/2005 Z. z.

§ 81 ods. 1, 2 zák. č. 36/2005 Z. z.

§ 62 ods. 1, 2, 3, 4, 5 zák. č. 36/2005 Z. z.

§ 75 ods. 1 zák. č. 36/2005 Z. z.

§ 7 ods. 1 zák. č. 36/2005 Z. z.

§ 52 zák.č. 161/2015 Z. z.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15-tich dní odo dňa jeho doručenia, prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Žiline, písomne (§ 362 C. s. p.).

Podanie urobené v listinnej podobe treba doložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis prílohy mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil (§ 125 ods. 3 C. s. p.).

V odvolaní sa má popri všeobecných záležitostiach (§ 127 ods. 1 C. s. p.) uviesť proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 363 C. s. p.). Pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia sa dáva podľa § 376 C. m. p.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 389 ods. 1, 2 C. s. p., t. j.

1. odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší len ak:

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala je patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, ak tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom,
- c) súd prvej inštancie v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci nevykonal navrhované dôkazy, ak nie je účelné doplniť dokazovanie odvolacím súdom, alebo
- d) nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané zanikli alebo ak také dôvody neexistovali.

2. ak sú dané odvolacie dôvody podľa § 365 ods. 2 C. s. p. odvolací súd zruší odvolaním napadnuté rozhodnutie vo veci samej, zároveň zruší aj právoplatné uznesenie, ktoré rozhodnutiu vo veci samej predchádzalo.